

Przedsiębiorczość a rozwój regionalny

Magdalena Szczepaniak-Rochowska¹

ROLA WŁADZY PUBLICZNEJ W STYMULOWANIU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W REGIONIE (na przykładzie badania ankietowego)

Przedsiębiorczość jest definiowana bardzo szeroko i ujmowana w wielu płaszczyznach. Jest to proces ekonomiczny o wielowątkowym charakterze, a kluczowe znaczenie przypisuje się tej płaszczyźnie, w której przedsiębiorczość postrzega się jako funkcję ekonomiczną w gospodarce, czyli zdolność do generowania procesów rozwojowych. W procesie tym uczestniczą obok przedsiębiorstw zaliczanych do głównych jego aktorów, także społeczności lokalne i instytucje z tzw. otoczenia biznesu, wspierające jego rozwój. Mając na uwadze otoczenie międzynarodowe i nieuchronność jego oddziaływania w proces rozwoju przedsiębiorczości wpisują się także inwestorzy zagraniczni. Przedsiębiorczość i związany z nią rozwój regionu jest wynikiem oddziaływania różnego rodzaju uwarunkowań, zarówno czynników potencjalnych, w dużym stopniu wymiernych, jak i rzeczywistych czynników decyzyjnych. Potencjalnie związane są z bazą zasobową regionu (np. kapitał ludzki, zagospodarowanie infrastrukturalne) i określają prawdopodobieństwo aktywności gospodarczej, także w postaci lokalizacji inwestycji na danym obszarze, które z kolei mogą przyczynić się do trwałego rozwoju regionu. Ich ocena znajduje odzwierciedlenie w atrakcyjności inwestycyjnej regionu². Regiony, postrzegane przez pryzmat podmiotu gospodarczego, chcąc stymulować przedsiębiorczość, także poprzez pozyskiwanie nowych inwestycji muszą o nie konkurować, a nie jedynie liczyć na przyśpieszenie rozwoju poprzez decyzje państwa i w ich wyniku przyznane środki finansowe i rzeczowe. Coraz częściej organy władzy publicznej na wzór przedsiębiorstw stają się, podmiotami gospodarczymi o złożonej struktu-

¹ Mgr Magdalena Szczepaniak-Rochowska, doktorantka, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.

² W Polsce dokonywana jest w sposób syntetyczny przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową.

rze organizacyjnej, których działanie i jego efekty są odzwierciedleniem umiejętności wykorzystania pozostających w ich dyspozycji zasobów i narzędzi³. Wśród działań władzy publicznej ukierunkowanej na zdynamizowanie rozwoju gospodarczego poprzez stymulowanie przedsiębiorczości można wyróżnić te, które wiążą się z: 1) podnoszeniem ogólnej atrakcyjności regionu, 2) ukierunkowane są w sposób bezpośredni na tworzenie miejsc pracy i powstawanie przedsiębiorstw, np. poprzez pozyskanie inwestycji, także zagranicznych. Te pierwsze rzutują na osiągnięcie przewagi w stosunku do innych regionów i oznaczają konkutowanie pośrednie, czyli tworzenie lepszych warunków dla przedsiębiorców, inwestorów niż w innych regionach. Natomiast rywalizowanie upodmiotowionych jednostek terytorialnych o inwestorów, przedsiębiorców (także dostęp do unijnych środków finansowych, lokalizację agend i instytucji rządowych itp.) itp. prowadzące do wzrostu przedsiębiorczości i rozwoju regionu to przejaw konkutowania bezpośredniego.

Próbie oceny działań władzy publicznej w stymulowaniu przedsiębiorczości w regionie z punktu widzenia zasygnalizowanych przekrojów oddziaływania służyło badanie ankietowe przeprowadzone w gminach/powiatach województwa świętokrzyskiego w 2009 r.⁴ Badaniem objęto 60 przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego, 155 przedsiębiorstw polskich i 46 jednostek samorządu terytorialnego. Połowę ankietowanych gmin/powiatów stanowią gminy małe, z liczbą mieszkańców mniejszą niż 5 tysięcy, a w co piątą z nich liczba mieszkańców przekracza 10 tys. mieszkańców. Wśród badanych jednostek samorządu terytorialnego, dominują gminy i powiaty ze stopą bezrobocia (na koniec 2008 roku) wyższą niż średnia dla Polski. W ponad co trzeciej badanej gminie/powiecie stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie od 10 do 15%, a w trzech na dziesięć jest wyższa niż 15%. Wydaje się, iż problemy, z jakimi mogą stykać się tego typu gminy w pełni uzasadnia podjętą próbę rozpoznania możliwości rozwoju w nich przedsiębiorczości.

Jednym z podstawowych kierunków stymulowania rozwoju przedsiębiorczości jest działanie na rzecz podniesienia atrakcyjności regionu i jego siły przyciągania, co jednocześnie rzutuje na rozwój przedsiębiorczości. Wybór regionu jako miejsca lokalizacji inwestycji znajduje odzwierciedlenie w atrakcyjności inwestycyjnej

³ E. Zeman-Miszewska, *Kreowanie konkurencyjności regionów przez samorządy terytorialne* [w:] *Marketing terytorialny możliwości aplikacji, kierunki rozwoju*, H. Szulce, M. Florek (red.), Wyd. Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2005, s. 137.

⁴ Badanie to zostało zrealizowane w ramach zadania badawczego pt. „Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w rozwoju przedsiębiorczości w regionie” wykonanego przez T. Pakulską i M. Szczepaniak-Rochowską, będącego częścią badań statutowych pt. „Przedsiębiorczość a rozwój regionalny w Polsce” pod kierunkiem K. Kucińskiego, prowadzonych w 2009 r. w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH w Warszawie. W badaniu ankietowym zawarto pytania odnoszące się do możliwości rozwoju przedsiębiorczości i jej przejawów, postrzeganych przez pryzmat oddziaływania władz lokalnych w zakresie: 1) oceny zasobów w regionie przez firmy prowadzące działalność jak i potencjalnych inwestorów w kontekście atrakcyjności inwestycyjnej, 2) współpracy przedsiębiorstw, mającej na celu pobudzenie aktywności, a w konsekwencji tworzenie przedsiębiorstw i miejsc pracy. W niniejszym opracowaniu zaprezentowano ujęcie dotyczące roli władz lokalnych w stymulowaniu przedsiębiorczości postrzeganej przez pryzmat wskazanych przekrojów.

i jest pewnego rodzaju kombinacją korzyści lokalizacji możliwych do osiągnięcia w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej a wynikających ze specyficznych cech obszaru, w którym działalność ma miejsce.

Badane przedsiębiorstwa polskie jak i zagraniczne za najważniejszy czynnik lokalizacji przedsięwzięcia (w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczał ocenę negatywną, a 5 - ocenę bardzo dobrą) uznały położenie geograficzne (średnia ocen odpowiednio: 3,5 i 3,9). Wysoko oceniona została także infrastruktura transportowa i komunikacyjna (odpowiednio: 3,5 i 3,6).

Tabela 1. Trzy najwyżej (A) i najniżej (B) ocenione elementy atrakcyjności regionu przez przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego, przedsiębiorstwa polskie oraz gminy/powiaty.

	Element atrakcyjności (A)		Element atrakcyjności (B)	
przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego	położenie geograficzne	3,5	obecność kooperantów	2,8
	dostęp do wykwalifikowanej siły roboczej	3,5	ceny ziemi i nieruchomości	2,8
	Infrastruktura transportowa i komunikacyjna	3,4	podaż terenów inwestycyjnych i lokali biurowych	2,9
przedsiębiorstwa polskie	położenie geograficzne	3,9	jakość obsługi administracyjnej	2,1
	infrastruktura transportowa i komunikacyjna	3,6	możliwość uzyskania ulg i korzyści podatkowych	2,2
	jakość życia w regionie	3,3	koszty pracy	2,4
gminy/powiaty	jakość obsługi administracyjnej	4,5	potencjał akademicki i badawczy regionu	2,6
	nastawienie władz do inwestorów	4,2	obecność instytucji otoczenia biznesu	2,9
	infrastruktura transportowa i komunikacyjna	4,2	obecność przedsiębiorstw	3,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego przeprowadzonego w ramach badań statutowych: T. Pakulska, M. Szczepaniak-Rochowska, *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w rozwoju przedsiębiorczości w regionie (w:) Przedsiębiorczość a rozwój regionalny w Polsce*, pod kierunkiem K. Kucińskiego, KNOP, SGH, Warszawa 2009.

Położenie geograficzne zostało też wysoko ocenione przez gminy i powiaty (4,2). Wyżej zostały przez nich ocenione czynniki ściśle związane z działalnością jednostek samorządu terytorialnego: nastawienie władz lokalnych do inwestorów (4,2) oraz jakość obsługi administracyjnej (4,4). Na uwagę zasługuje fakt, iż takie czynniki jak: nastawienie władz lokalnych do inwestorów oraz jakość obsługi admini-

stracyjnej otrzymały jedno z najniższych ocen w opinii ankietowanych przedsiębiorstw polskich i zagranicznych. Trudno to jednak przypisać dużej sile przetargowej władz lokalnych w pozyskiwaniu inwestycji, której determinacja może spotkać się z mało przychylną oceną inwestorów. W ocenie przedstawicieli lokalnych środowisk jest to uznanie działań przedstawicieli władz lokalnych za niewystarczające z punktu widzenia tworzenia atrakcyjnego środowiska dla pozyskania inwestorów. Taka ocena niewątpliwie wpływa na trwałość inwestycji w regionie i podstawy dobrej współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego a przedsiębiorstwami. Rodzi to przypuszczenie, że zdaniem inwestorów (tak polskich, jak i zagranicznych), działania władz lokalnych nie sprzyjają w wystarczającym stopniu tworzeniu atrakcyjnych warunków dla inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości.

Przedstawiciele władz dostrzegają ograniczenia w rozwoju przedsiębiorczości poprzez pozyskiwanie inwestycji. Odzwierciedla to, ich zdaniem zbyt niski potencjał akademicki i naukowo-badawczego regionu, niewystarczająca podaż lokali biurowych, jak też instytucji otoczenia biznesu. Takie oceny pokazują, że jednostki samorządu terytorialnego zdają sobie sprawę z konieczności podjęcia działań zmierzających do m.in. powołania do życia instytucji otoczenia biznesu wspierających pozyskiwanie inwestycji, a następnie tworzenia odpowiednich warunków współpracy między inwestorem zagranicznym a gminami/powiatami.

Działania i decyzje organów władzy publicznej w regionie są uwarunkowane prowadzoną w regionie polityką i będących jej następstwem kompetencji władz regionalnych, jak też stawianych celów, środków oraz narzędzi będących w ich dyspozycji. Zakres kompetencji wynika z określonego szczebla taksonomicznego. Do zadań samorządowych szczebla wojewódzkiego zalicza się, obok formowania świadomości narodowej, pielęgnowania polskości, kształtowania tożsamości narodowej także pobudzanie aktywności gospodarczej⁵. Ustawowo określone kompetencje mają też samorządy szczebla powiatu gminy⁶. Kształtowanie warunków rozwoju i podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej, także dla inwestorów zagranicznych wpisuje się w działania organów władzy na poziomie gminy.

W tym kontekście w stymulowaniu przedsiębiorczości w regionie ważne miejsce należy przypisać stwarzaniu klimatu gospodarczego przyciągającego inwestorów zagranicznych. W analizie rozwoju regionalnego i lokalnego nie można, bowiem abstrahować od perspektywy globalnej, w której siłą napędową są nadal przedsiębiorstwa wielonarodowe⁷. A. Amin i N. Thrift twierdzą wręcz, że bez kontekstu globalnego gospodarki lokalne nie miałyby istotnego znaczenia⁸. Wyni-

⁵ M. Pietraszewski, E. Strzyżewska, J. Szwajor, *Finanse*, Wydawnictwo eMPI², Poznań 2000, s. 208.

⁶ W gestii samorządu szczebla powiatowego zawiera się m.in. podejmowanie decyzji w zakresie edukacji publicznej (szkoły ponadgimnazjalne), ochrony zdrowia, transportu na terenie powiatu, gospodarki nieruchomościami, przeciwdziałaniu bezrobociu i pomocy społecznej.

⁷ A. Jewtuchowicz, A. Nowakowska, Z. Przygodzki, *Strategie dużych firm a proces terytorializacji-wprowadzenie* [w:] *Przedsiębiorczość i konkurencyjność a rozwój regionalny*, A. Klasik (red.), Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice 2006, s.156.

⁸ A. Amin, N. Thrift, *Globalization, Institutional Thickness and Local Prospects*, „Revue d'Economie Regionale et Urbaine” 1993, No 3, s. 409, [za:] A. Jewtuchowicz, *Terytorium, teryto-*

ka to z wyzwań stojących przed przedsiębiorstwami zagranicznymi, które nie działają w odosobnieniu, lecz swą konkurencyjność budują razem z innymi przedsiębiorstwami. Do nowych sposobów organizacji produkcji należy powstawanie grup przemysłowych, w których firmy zawierają alianse, umowy kooperacji, już nie sprzedając sobie nawzajem wyrobów, lecz korzystając ze wspólnych zasobów i tworząc sieci dostawców i użytkowników⁹. Efektywność administracji publicznej jest, więc w pewnym stopniu uwarunkowana adekwatnością podejmowanych przez nią działań w stosunku do możliwości i oczekiwań wspomnianych podmiotów i jednostek. Dlatego też właściwa identyfikacja potrzeb i możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie jest jednym z ważniejszych zadań stojących przed organami władzy publicznej w regionie (a zwłaszcza samorządowej).

Do ważnych czynników o charakterze administracyjno-prawnym z punktu widzenia kształtowania środowiska dla inwestycji, inwestorzy zagraniczni biorący udział w badaniu ankietowym zaliczyli działania władz lokalnych mające na celu promocję regionu oraz stosunek władz lokalnych do inwestorów. Najniżej ocenili natomiast jakość obsługi w urzędach. O niewielkiej sile oddziaływania władzy lokalnej na przedsiębiorców, świadczy fakt, że aż 80% ankietowanych firm zagranicznych i ¾ polskich nie potrafiło określić lub oceniło negatywnie możliwości władz lokalnych (zdolność, narzędzia, techniki) w zakresie budowania postaw partnerskich między przedsiębiorstwami polskimi i zagranicznymi. Jednocześnie, prawie 70% gmin i powiatów, które wzięły udział w badaniu deklaruje podejmowanie działań mających na celu podtrzymanie więzi między przedsiębiorstwami zagranicznymi i polskimi działającymi na terenie gminy/powiatu.

Tabela 2. Ocena czynników o charakterze administracyjno-prawnym w regionie – opinie inwestorów zagranicznych.

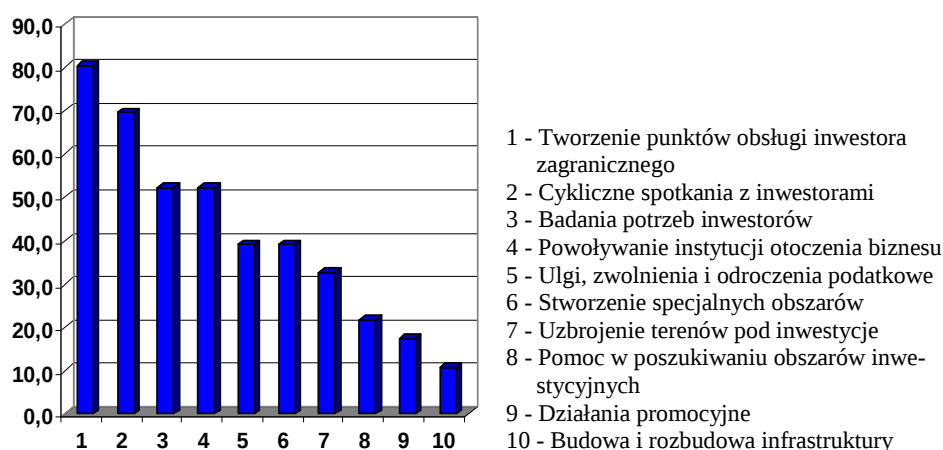
Czynnik	Ocena (1-5)
Jakość obsługi w urzędach	2,4
Niezrozumiałe i niespójne procedury administracyjne	2,5
Szybkość wydawania decyzji	2,6
Upolitycznienie samorządów lokalnych	2,8
Stosunek władz lokalnych do inwestorów zagranicznych	2,9
Działania władz lokalnych mające na celu promocję regionu	3,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego w ramach badań statutowych T. Pakulska, M. Szczepaniak-Rochowska, *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w rozwoju przedsiębiorczości...*, op. cit.

rializacja, rozwój regionalny [w:] *Przedsiębiorczość i konkurencyjność a rozwój regionalny...*, op. cit., s. 166.

⁹ J. Rifkin, *Wiek dostępu, Nowa kultura hiperkapitalizmu*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2003, s. 9.

Celem zainteresowania podmiotów zagranicznych ulokowaniem kapitału na terenie gminy/powiatu, jednostki samorządu terytorialnego podjęły szereg działań dostosowawczych. Najczęściej wymienianym była budowa i rozbudowa infrastruktury społecznej i technicznej. Duży odsetek wskazań (ponad 50%) otrzymały takie przedsięwzięcia jak: działania promocyjne, pomoc w poszukiwaniu obszarów inwestycyjnych oraz uzbrojenie terenów pod inwestycje. Tylko, co piąta ankietowa gmina/powiat prowadzi badania potrzeb inwestorów, a w co dziesiątej utworzono specjalne punkty obsługi dla inwestorów zagranicznych. Charakter tych działań przemawia za tym, że mogą one być niewystarczające z punktu widzenia pozyskiwania inwestorów zagranicznych oraz stymulowania trwałych, istotnych z punktu widzenia rozwoju efektów. Wskazuje na to także wspomniana rozbieżność oceny działań władz na rzecz rozwoju przedsiębiorczości poprzez stymulowanie kooperacji, tj. wysoka w przypadku samej administracji i niska w opinii inwestorów. Oznacza to, że organy władzy publicznej powinny dążyć do wzrostu efektywności swych działań, np. zmienić stosowane w marketingu terytorialnym narzędzia.

Rysunek 1. Działania podejmowane przez gminy/powiaty celem pozyskania inwestorów zagranicznych (w %).

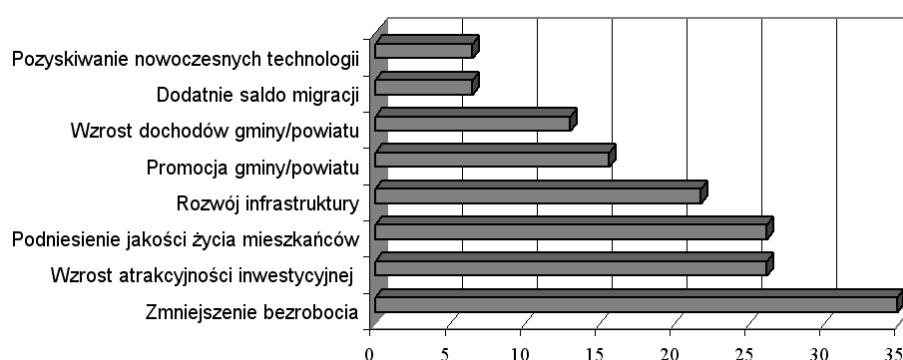
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego w ramach badań statutowych: T. Pakulska, M. Szczepaniak-Rochowska, *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w rozwoju przedsiębiorczości ...op.cit.*

Dużym problemem dla pozyskiwania inwestorów zagranicznych może być fakt, iż tylko na terenie, co piątej badanej gminy/powiatu funkcjonują jednostki, których celem jest wspieranie napływu inwestycji zagranicznych. Są to w przeważającej większości (95%) te gminy i powiaty, na terenie których już prowadzą działalność podmioty z udziałem kapitału zagranicznego. Ponadto, niepokojącym sygnałem jest niespójność ocen dokonywanych przez inwestorów i przedstawicieli

władz w zakresie czynników stymulujących napływ inwestycji oraz wspomnianej aktywności władz w tym zakresie. Takie działania mogą sugerować powadzenie błędnej polityki proinwestycyjnej w warunkach, gdy na wiele czynników ograniczających działalność, a sygnalizowanych przez przedsiębiorców, władze lokalne mają realny wpływ.

Stała współpraca władz lokalnych z przedsiębiorcami jest konieczna nie tylko do tworzenia dobrego klimatu dla firm już działających, ale również do kształtowania korzystnych warunków dla potencjalnych inwestorów i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Zidentyfikowany w wyniku badań zakres i rodzaj współpracy władz samorządowych z inwestorami zagranicznymi pokazuje jak wiele jest jeszcze do zrobienia we wzajemnych kontaktach. Należy pamiętać, że przyciągnięcie inwestora zagranicznego to dopiero pierwszy etap w realizacji celu władz samorządowych, jakim jest rozwój lokalny.

Do ważniejszych czynników intensyfikujących powiązania pomiędzy przedsiębiorstwami i stymulujących przedsiębiorczość, a leżących w gestii władz lokalnych i organizacji samorządu gospodarczego należy zaliczyć m.in.¹⁰: dostarczanie informacji i kojarzenie partnerów, uruchamianie, we współpracy z inwestorami zagranicznymi, programów szkoleniowych dla dostawców krajowych, lepszy dostęp krajowych dostawców do środków finansowych, np. pomoc w organizowaniu konsorcjów, udzielanie gwarancji pożyczkom udzielanym indywidualnym przedsiębiorcom, czy pomoc w ściąganiu należności, a także działania na rzecz rozwoju „zdrowej” konkurencji i konstruktywnej kooperacji między firmami.

Rysunek 2. Ocena obecności inwestora zagranicznego na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego w ramach badań statutowych T. Pakul-ska, M. Szczepaniak-Rochowska, *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w rozwoju przedsiębiorczości...*, op. cit.

¹⁰ P. Ważniewski, *Działalność korporacji międzynarodowych na świecie i w Polsce* [w:] *Inwestycje zagraniczne w Polsce*, B. Durka (red.), Raport roczny, IKiC HZ, Warszawa 2002.

Jednostki samorządu terytorialnego, które wzięły udział w badaniu, do najważniejszych czynników z racji posiadania inwestora zagranicznego wskazały wpływ obecności inwestora zagranicznego na zmniejszenie bezrobocia i tworzenie nowych miejsc pracy w gminie/powiecie (1/3 wskazań). Niewiele mniejsze znaczenie (ponad 25% odpowiedzi) przypisano wpływowi firm zagranicznych na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej poprzez wytworzenie efektu mnożnikowego. Podobnie przedstawiciele lokalnych społeczności postrzegają wpływ inwestorów na podniesienie, jakości życia, tj. rozwój regionu ograniczony nie tylko do wzrostu dochodów, ale także jego aspektów jakościowych.

Kapitał zewnętrzny w postaci inwestycji bezpośrednich korzystający z zasobów gminy (np. rynek pracy, potencjał wynikający z możliwości współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami) kreuje nie tylko wartość dodaną, ale stanowić może ważny element oceny walorów inwestycyjnych regionu. Działalność inwestorów zagranicznych może z kolei przyciągać nowe podmioty zagraniczne i skłonić już działających inwestorów do reinwestowania zysków, np. w postaci rozbudowy istniejącego zakładu. Łącznie determinują one stopień zaangażowania kapitału, zarówno obcego, jak i rodzimego w gospodarce oraz jego wpływ na procesy wzrostu i rozwoju gospodarczego w regionie¹¹.

Bibliografia:

1. Amin A., Thrift N., *Globalization, Institutional Thickness and Local Prospects*, „Revue d'Economie Regionale et Urbaine” 1993, No 3.
2. Dziemianowicz W., *Konkurencyjność gmin w świetle relacji władze lokalne – inwestorzy zagraniczni*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2008.
3. Jewtuchowicz A., Nowakowska A., Przygodzki Z., *Strategie dużych firm a proces terytorializacji i- wprowadzenie [w:] Przedsiębiorczość i konkurencyjność a rozwój regionalny*, A. Klasik (red.), Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice 2006.
4. Klasik A., *Przedsiębiorczość i konkurencyjność a rozwój regionalny*, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice 2006.
5. Pietraszewski, E. Strzyżewska, J. Sz wajor, *Finanse*, Wydawnictwo eMPI², Poznań 2000.
6. Rifkin J., *Wiek dostępu, Nowa kultura hiperkapitalizmu*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2003.
7. *Marketing terytorialny możliwości aplikacji, kierunki rozwoju*, H. Szulce, M. Florek (red.), Wyd. Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2005.
8. Pakulska T., Szczepaniak-Rochowska M., *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w rozwoju przedsiębiorczości w regionie [w:] Przedsiębiorczość a rozwój regionalny w Polsce pod kierunkiem K. Kucińskiego*, Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH, Warszawa 2009.
9. Pietraszewski M, Strzyżewska E., Sz wajor J., *Finanse*, Wydawnictwo eMPI², Poznań 2000.

¹¹ W. Dziemianowicz, *Konkurencyjność gmin w świetle relacji władze lokalne – inwestorzy zagraniczni*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2008, s. 25-27.

10. Zeman-Miszewska E., *Kreowanie konkurencyjności regionów przez samorządy terytorialne* [w:] *Marketing terytorialny możliwości aplikacji, kierunki rozwoju*, H. Szulce, M. Florek (red.), Wyd. Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2005.
11. Ważniewski P., *Działalność korporacji międzynarodowych na świecie i w Polsce* [w:] *Inwestycje zagraniczne w Polsce*, B. Durka (red.), Raport roczny, IKiC HZ, Warszawa 2002.

Abstrakt

Przedsiębiorczość uważana jest za podstawową determinantę rozwoju gospodarki, zarówno na poziomie kraju, jak i regionów. Często utożsamiana jest z rozwojem aktywności gospodarczej i wyraża się powstawaniem nowych przedsiębiorstw, tworzeniem miejsc pracy i kreowaniem nowej wartości. W procesie tym uczestniczą, obok przedsiębiorstw, instytucje wspierające rozwój oraz same regiony (na różnym poziomie taksonomicznym). Na rozwój przedsiębiorczości wpływa wiele różnorodnych czynników, na siłę oddziaływania, których w dużym stopniu wpływają także działania odpowiednich organów władzy publicznej. Odnoszą się do poprawy atrakcyjności inwestycyjnej, jak i bezpośrednich działań mających na celu rozwój przedsiębiorczości poprzez przyciąganie inwestorów. Rywalizacja regionów o przedsiębiorstwa odbywa się poprzez waloryzację zasobów regionu, niezbędnych dla funkcjonowania firm, które w ten sposób z czynników potencjalnych przeobrażają się aktywa regionu. Ważne jest nie tylko przyciąganie nowych inwestorów, ale także oddziaływanie na trwałość inwestycji i jej powiązania lokalne. Sprzyja to powstawaniu małych i średnich przedsiębiorstw w lokalnym środowisku oraz wzrostowi liczby przedsiębiorstw i efektywność ich działania. Sytuacja taka zacieśnienia także współpracę między podmiotami funkcjonującymi w regionie, a tym samym przyczynia się do rozwoju przedsiębiorczości. Ocenie działań władzy publicznej w stymulowaniu przedsiębiorczości we wskazanych przekrojach służyło przeprowadzone w gminach/powiatach województwa świętokrzyskiego badanie ankietowe. Wynika z niego, że władze gmin/powiatów nie zawsze dysponują odpowiednimi umiejętnościami w zakresie wykorzystania różnych możliwości i narzędzi celem stymulowania przedsiębiorczości na swoim obszarze.

The role of public authorities in stimulating entrepreneurship in the region (on the example of survey)

Entrepreneurship is considered as a fundamental determinant of economic development, both at the national and regional level. It is often identified with the development of economic activity, creation of new businesses, jobs and new value. The process involves (apart from entrepreneurs) institutions which promote the development of the regions (at different taxonomic levels). The development of business is affected by many different factors and their impact is largely determined by the activities of relevant public authorities. They relate to the improvement of investment attractiveness, and direct action aimed at developing entrepre-

neurship by attracting investors. Regions' competition is done through valorizing its resources necessary for functioning of companies which are in this way transformed from potential factors into potential assets. It is not only attracting new investors, but also the impact on the sustainability of investment and its local connections. It promotes creation of small and medium-sized enterprises in the local community, increases the number of companies and the effectiveness of their actions. Such situation helps enhance the cooperation between entities operating in the region, and thereby contributes to the development of entrepreneurship. The survey conducted in the municipalities / counties of the Świętokrzyskie Province aiming at the assessment of the role of public authorities in stimulating entrepreneurship in the indicated sections, reveals that the authorities of municipalities/counties of the Świętokrzyskie Province do not always have the appropriate skills, tools or capabilities in order to stimulate entrepreneurship in their area.

MBA Magdalena Szczepaniak-Rochowska, doctoral student, Warsaw School of Economics.